

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wroclawska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Dokument nr 69/IV
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

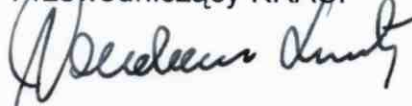
**Stanowisko Prezydium KRASP
z dnia 16 maja 2008 r.
w sprawie *Strategii rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku***

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich pragnie podkreślić wagę i znaczenie dokumentu *Strategia rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku*, uznając, iż przedstawione ramowe kierunki polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej na najbliższe lata powinny pozytywnie wpłynąć na poprawę organizacji i poziomu badań naukowych w Polsce.

Prezydium postrzega *Strategię rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku* jako część oczekiwanej szerszej strategii rozwoju Kraju poprzez naukę i edukację.

Szczegółowe uwagi dotyczące *Strategii* są zawarte w załączonej opinii.

Przewodniczący KRASP

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wrocławska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

**Opinia
dotycząca Strategii rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku**

Za najlepiej opracowaną część *Strategii* należy uznać tę, którą autorzy poświęcili analizie SWOT stanu nauki oraz kondycji systemu innowacyjności i transferu wiedzy do gospodarki w Polsce. Zdecydowanie zbyt mało miejsca poświęcono sferze nauk humanistycznych i społecznych. Nie wskazano dziedzin nauki, w których zespoły polskich uczonych mają już dziś osiągnięcia na poziomie światowym.

W *Strategii* wskazano na potrzebę podniesienia poziomu wiedzy i wykształcenia młodych naukowców, brak jednak wskazania konkretnych mechanizmów, dających szansę odwrócenia obecnej niekorzystnej sytuacji w tym zakresie. Problem ten obok praktycznie nieistniejącej „mobilności” naukowców – i to zarówno pomiędzy instytucjami naukowymi czy uczelniami, jak i przemysłem – ma kluczowe znaczenie dla przyszłości polskiej nauki i z tej racji powinien znaleźć właściwe miejsce w *Strategii*. Postulat konkursowego i kontraktowego zatrudniania kadry naukowej (z wyłączeniem stanowiska profesora zwyczajnego – tytularnego), należy uznać za właściwy, jednak z uwagi na dominującą aktualnie formę zatrudnienia i niską atrakcyjność oferowanych płac wydaje się on niesłuchanie trudny lub wręcz niemożliwy do zrealizowania w najbliższej przyszłości.

Jednym z głównych problemów obecnego stanu nauki, poza niezbędnymi zmianami organizacyjnymi, jest konieczność zwiększenia nakładów na badania, w tym również w części pochodzącej spoza budżetu państwa.

Prognozowany wzrost nakładów na działalność badawczą na poziomie 0,16 % PKB (przy czym do końca nie wiadomo, czy tylko na naukę, czy również na szkolnictwo wyższe, jak to wynika z oficjalnych wypowiedzi członków kierownictwa MNiSzW) bez zdecydowanych zmian w systemie dystrybucji środków nie wystarczy dla dokonania istotnego przełomu.

Przedstawiona w ogólnym zarysie wizja rozwoju nauki, uwzględniając przyjęty w *Strategii* wysoki poziom uogólnień, wydaje się w pełni zasadna.

W *Strategii* zawarto wiele słusznych postulatów, których jednak wdrożenie z uwagi na obowiązujące regulacje prawne będzie bardzo trudne; postulatami takimi są np. ograniczenie wieloletowości w sytuacji, w której prawo sankcjonuje pracę na dwóch etatach, czy też potrzeba tworzenia dużych zespołów badawczych w sytuacji braku środków na znaczące, kluczowe programy badawcze.

Za ważne dla systemu wypracowywania strategicznych decyzji dotyczących rozwoju nauki i techniki można by uznać powołanie Rady

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wroclawska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Rozwoju Nauki i Innowacyjności przy Prezesie Rady Ministrów, pełniącej funkcję koordynującą w tym zakresie, pod warunkiem iż nie podzieli ona losu poprzedniej Rady powołanej przez Rząd RP przed kilku laty, która zebrała się aż jeden raz.

Powołanie wyspecjalizowanych agencji rządowych – obok istniejącego już Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) zapowiadanego Narodowego Centrum Nauki (NCN) – powinno zapewnić profesjonalny, transparentny system zarządzania i finansowania badań naukowych, uniezależniony od wpływów i preferencji politycznych.

Zapowiadane zmiany w strukturze jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk, ograniczone do procesów konsolidacyjnych oraz oceny przez ekspertów zewnętrznych, będą zapewne niewystarczające dla osiągnięcia deklarowanego w *Strategii* „najwyższego europejskiego poziomu badań”.

Korzystnie należy ocenić postulat organizowania wspólnych studiów doktoranckich przez wszystkie istniejące piony nauki, jednak propozycja przejścia przez część instytutów PAN kształcenia na II i III poziomie wydaje się bardzo kontrowersyjna. Podobnie należy ocenić postulat zdynamizowania modelu kariery naukowej przez zastąpienie habilitacji systemem konkursów na określone stanowiska.

Propozycja, aby w perspektywie 4 lat ograniczyć finansowanie statutowe do 30-40% poziomu obecnego, o ile w odniesieniu do instytutów badawczych – przy założeniu przeniesienia uzyskanych w ten sposób środków do puli środków przyznawanych wyłącznie na badania w procedurze otwartych konkursów – wydaje się zasadna, o tyle propozycja ta w odniesieniu do uczelni, przy ich obecnym niedofinansowaniu, jest nie do przyjęcia.

Postulat wymogu przemyślanej polityki proinnowacyjnej państwa bez wskazania konkretnych przedsięwzięć, które powinny temu procesowi towarzyszyć, niewiele wnosi do tej tak niezwykle zaniedbanej sfery współpracy nauki z gospodarką.

Szereg wątpliwości budzi również daleko idąca „wstrzeźliwość” autorów *Strategii* w próbach określenia priorytetowych kierunków badań, ważnych zarówno z punktu widzenia wyzwań cywilizacyjnych, potrzeb gospodarczych, jak i potrzeb społecznych Polski oraz możliwości uzyskania konkurencyjności w wybranych dziedzinach nauki, w których posiadany potencjał intelektualny stwarza takie realne szanse.

Pozytywnie należy ocenić propozycje dotyczące konieczności powstania „Polskiej mapy drogowej inwestycji w infrastrukturę badawczą”, uwzględniającej kompleksowo zarówno wszystkie wykorzystywane na ten cel dostępne źródła finansowania, jak i planowany udział Polski w europejskich inwestycjach w infrastrukturę badawczą (ESFRI). Postulat skoncentrowania się na inwestycjach aparaturowych w zamian za dominujące obecnie inwestycje budowlane należy uznać za zasadny.

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wroclawska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Reasumując, przedstawiona do opiniowania *Strategia* stanowi bardzo ważny i potrzebny dokument na drodze porządkowania sfery badań i nauki Polsce. Konieczne jednak wydaje się jej uzupełnienie o marginalnie potraktowane obszary nauk społecznych i humanistycznych, jak i wskazanie w wielu przypadkach narzędzi i działań niezbędnych dla osiągnięcia postulowanych celów, tym bardziej że perspektywa 2015 roku to zaledwie siedem najbliższych lat.